

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur
ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 490. Felicis Pap. Annus 8. Zenonis Imp. 17. Odoacr.
Reg. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

XVI. Hoc eodem anno, qui numeratur quintus regni Clodovei, idem Rex Syagrius Romanum, qui Suesthanem tenebat civitatem, victi quem fugientem ad Alaticum Gothorum Regem Arrianum, ab eo petiit, redditum & acceptum idem Clodoveus occidit. Accidisse videtur, ut dicitur penitus Occidentali Imperio regnante in Italia Odoacre, qui in Gallijs tunc gerebat Prætorij Præfecturas, easdem, quibus præerat, retinere sibi civitates: Inter hos Syagrius fuit, quem (vt diximus) à Clodoveo peremptum Gregorius scribit. Porro hunc illum putant Syagrius prænotem Syagrii Consulis ordinarij, histemporis degentem in Gallia, quem extraxit Sidonij à pollinatisio cetera epistola, quæ eundem inhaesit Burgundionibus docet, eum enim appellet nouum Burgundionum Solonem.

XVII. His autem Franchorum incurfionibus non mediocredammum est illatum Ecclesijs: sed tum eluxit iustitia Clodovei, licet adhuc Gentilis; de quo illa narrat Gregorius: De quadam (inquit) Ecclesia viciu miramagnitudinis ac pulchritudinis hostes abfulerunt cum reliquis Ecclesiasticis ministerij ornamentis. Episcopus autem Ecclesie illius missos ad Regem dirigit, vt si alius de sacris vasis accipere non mereatur, saltem vel vrgum Ecclesie suarecipiat. Hac audiens Rex, ait nuncio: Sequere nos vsque Suesoniam: quia ibidem, quæ acquisita sunt, diuidenda erunt. Cumq; mihi vni illud fors dederit, quæ Papa possit, adimplere debinc adueniens Suesoniam, cuncto onere prædæ in meculum posito, ait Rex: Rogo vos, ô fortissimi prælatores, vt saltem mihi vasis illud (hoc enim de vreo supra memorato dicebat) extra partem concedere non abnuati. Hac Rege dicente, illi, quorum erat mens sanior, aiunt: Omnia glorie Rex, quæ ceruimus, vna sunt: sed & nos ipsi tuo sumus domino subingati. Nunc quod tibi benelaplacium videtur, facio: nullus enim potestati tua resistere valet.

XVIII. Cum illi hæc ita dixissent, vnu leuissimum, ac ceruofiosum, cum voce magna, eleuatum bipennem vreo impulit, dicens: Nihil hinc accipies, nisi quæ tibi fors vera largitur. Ad hæc obstupescit omnibus. Rex iniuriam suam patienter lenitate coheruit: acceptumq; vrcem nouum Ecclesie reddidit, seruiens abditum sub pectore vultus. Transacto vero anno, misit omnem cum armorum apparatum aduenire phalangam, ostentatam in Campo Martij fortiorum armorum nitorem. Verum vbi cunctos circuire delibet, venit ad vrcem percussorem, cui ait: Nullus tam inculta, vt in derelicta arma nequeque tibi basta, neque gladius, neque securus est vtilis. Et apprehensam securum eius in terram deiecit. At ille cum paululum inclinatus fuisset ad colligendam eam, Rex eleuatis manibus, securum suam capiti eius deiecit: Sic (inquit) tu apud Suesoniam in vreo illo fecisti. hæc Gregorius. fuisse autem vni illud Rhemenfis Ecclesie, vt quilitum verò à S. Remigio eius Ecclesie Episcopo, tradit Hinemarus, dum eiusdem Sancti res gettas referet.

XIX. Ceterum quæcumque alia damna intralissent suis Ecclesijs, idem Clodoveus factus postea Christianus (vt S. Remigius testatur) refarcienda curauit. De alio ab eo donato ipsi Sancto Remigio vase argenteo, hæc in testamento suo idem Sanctus Remigius habet: Alind argentum vas decem librarum, quod mihi sapienter nominatus dominus illustrisq; memoria Hludovicus Rex quem vt prædixi, de sacris baptismi fontibus suscepi) donare dignatus est, vt de eo facerem quod ipse voluissim: tibi heredi meæ Ecclesie supra memorato iudeo thuribulam & imaginatum calicem fabricari: & epig ramina vna, quæ Lavandi in argenteo ipse dicitur, in hoc quoq; in scribis volo: quod per me faciam, si habuero spatium vite. hæc ipse in suo testamento. Remigius. Quod pertinet ad imaginatum calicem, intelligere potes propagatum ad posteros veterem vsum effigian-do sacras imagines in calicibus, de quo Tertulianus meminit in libro de Pudicitia.

At de his factis.

I E S V C H R I S T I

Annus 490.

FELICIS PAP. Annus 8.

ZENONIS IMP. 17, ODOACR. REG. 15.

NONAGESIMO supra quadringentesimum Christi anno Faustus Iunior & Longinus secundo Consulibus recensentur à Marcellino, à Castodoro autem vna tantum Consul ponitur Faustus: Quo anno in Africa (quantum ex Actis S. Fulgentij Ruspentis Episcopi colligere licet) Wandalica aduersus Catholicos præfectio recrudescit, non quidem aduersus Catholicos omnes, sed in illos dumtaxat sacerdotes, qui lapsos in errorem reconciliarent penitentes. Scripta sunt acta illa ab eiusdem Fulgentij discipulo exilij copite ad ipsius successorem Felicianum, omni fide testata, vt potest scripta ab auctore res sui temporis proferebant; qui de dira eadem persecutione licet tantum pettingat, quæ a deum deo beatum Fulgentium spectent, tamen ex eiusdem tenui lucis speculo cetera, quæ remanserunt obscura, postumus intelligere.

Porro res Fulgentij aggressari, de eius genere atque naturali pauca præfati opus esse putamus. Atque in primis corrigendus est error, qui in eius Vitæ exordium manifestus irrepit, dum loco Genesici, ponitur Hunericus; vbi auctor eius genus describens, hæc ait: Fulgentium parentes habuit ex numero Carthagenensium Senatorum: aui denique eius, non huc Gordianus, dum Rex Hunericus memoratam Carthagenem victor inuadens, Senatores plurimos in iudicio amissis omnibus bonis ad Italiam nauigare compelleret, inter ceteros etiam ipse impostam persequitationem liberali voluntate suscepit, volens saltem facultatibus perditis, non perdere libertatem, post cuius obitum duo ex filijs eius, spe recuperanda hereditatis, Africanam provinciam relinquens, manere intra Carthagenem minime poterant, domo propria donatà Ariani sacerdotibus; sed possessionibus suis ex parte auctoritate regis repetitis, ad Byzantium perreuerunt, ibiq; in Lepte civitate vni eorum nomine Claudius ex coniuge nomen Mariana, Christiana scilicet & honesta femina, ipsum Fulgentium videlicet, instantia gloria debebat, genuit, &c. Corrigendum itaque esse pro Hunerico, Genesicum: illud in primis admonet, quod quæ dicta sunt, non Hunericus, sed Genesico conveniunt, qui victor Carthagenem cepit, vt quæ de eo superius diximus, debeat: nec patitur ratio temporis, vt sub Hunerico sit natus Fulgentius, qui sub hac recrudescente persecutione iam Abbatis nomine præfecturam gerebat monasterij. Qui igitur annum ætatis sexagesimum quintum (vt idem auctor testatur) in pace sub Rege Hulderico decessit, hoc tempore eum egisse annos ætatis circiter quædringenta, intelligere possumus. Quæ autem tunc ipse Fulgentius passus sit, idem auctor rem gestat sic exorditur:

Nasctur vni sum tali persecutione fida, vt sancti memoria Faustum Episcopum cogere per diderit latebras commigrare, nec in ipso monasterio seneret iugiter quiescere. Tunc huius Fulgentium tunc aut illo loco solus remitare, aut de loco in locum frequentius commigrare, consilio prius Episcopo Faustio, vicinum monasterium petere, vbi paucis & simplicibus fratribus Felix nomine abbas præerat amicus eius ab adolescentia, cum quo etiam Lianus familiariter vixerat. Et post nonnulla: Cum subitò barbarica multitudinis provincia turbaretur incursum videntes salutem temporalem fugæ præsidio vindicandam, labores illud perferenda peregrinationis excipiunt: amatoq; consilio, procul abscedunt, vbi nulla belli nascentis opinio construendi monasterij præbet integram facultatem. Permovent igitur castra spiritus alla duces in ceteris caelestis exercitus, & per ignotas Africa regiones, monachorum suorum cateruâ comitante pariter gradiuntur, vbiq; facientes gaudium bonum, inuidiam malum.

In territorio quoq; Siccensi dum cogitant certas sedes statuere regionis fecunditate delictas, virorum etiam Fidelium fauore suscepti: presbyter quidam scilicet Arienus in fundo d' abardilla perfidiam predicabat, qui nomē quidem suū inter homines Felix, natione

I. PERSEKUTIO VVANDALICA RECVRESCEIT.

II. d' Apud Sw. tom. 4. c. 12. s. v. l. d. n. m. i. i. p. m. o. r. dia.

* Bizzacum.

III. FVLGENTIVS IVGIT.

IV. ARIANVS PRÆBYTER QVIBUS IN CA. THOLICIS.

representanda de rebus gestis in eadem Gallia Norbonensi & Aquitania. Idem enim Gennadius, antequam de Caesario agat, capite, quod praecedit, recenses scripta Faustii ex Abbate Lerinensi Episcopo Regiensi in Aquitania inter alia haec habet: *Edidit quoque opus egregium de Gratia Dei, quod falsum est: in quo opere docet, gratiam Dei semper & gratuita & precatori & adiuvare voluntatem; & quicquid ipsa libertas arbitrii de labore pia mercede acquiratur, non esse proprium meritum sed gratia donum.* haec Gennadius. Quamvis, rogo, sub tam pulchro titulo, adeo fidei Orthodoxae coacinnato, existimare possent inesse librum, in quo lateret haereticis, ceu anguis in herba sub prominentibus floribus: quod quidem haud rudes tantum, sed & diestros potuit decipisse.

XII.

Quot enim quantisque praenonjiis incubatio ista Faustii accepta fuerit (vt ex hoc magis periculum imminens innotescat, & quantum praesertiter Catholicae Ecclesiae Caesarius suis scriptis, atque quam opportuna illis accesserit comprobatio facta a Felice Romano Pontifice per epistolam, magis intelligas) necesse est, vt quae Sidonius Apollinaris in factis dogmatibus olim adhaec tyro iam diu ante de eisdem libris ad Faustum ipsam auctorem conscripsit, patienter audias. Res sane agitur (vt haec illigis) magni momenti, vt potest quae non in Galliis tantum atque in Italia, sed & Constantinopoli atque in Africana Ecclesia (vt videbis) exagitata, cuius pro sui exordio opus fuerit digni memorum Romanorum Pontificum intercedere auctoritatem, Felicis, atque Gelasii successoris, illa probando scripta, quae eo argumento à S. Caesario edita essent; ista autem reprobanda, atque reiecta do inter apocryphorum quilibet, quae eodem argumento essent ab ipso Faustio conscripta.

XIII.

Sidonius igitur ad eundem Faustum data epistola, quomodo duo libri ab eo editi, à se verò diutius expectiti in manus suas devenierint, docet, atque primum verbis istis ipsum ita compellat auctorem: *Veniisti, magister in manus meas: nec exulto tantum, verum in saluto: Venisti, & quidem talis, qualem abhinc longo iam diu tempore desideravi mea praesolabantur. Dubito sane, vtrum & inuitus, aut certe similis inuito, quippe quo praesente, vel (si tamen hoc nimis abnuis) deique sententiam tuam libris insulatas; quod, quod multo est inuicisius) territorium ad nemum eodem praesertiter, non solum membra mea, verum, etiam latera & radentibus. An verberare, ne tuis delictis inuideremus? Sed Dei inultus, visio nulli minus addicimus; Cui si ita vt ceteris à mea parte subiretur, sic quoque auferret congregandi emulationem desperatio consequenti. An supercilium tanquam diffusum ac rigidis plosoris extimescibus? Et quoniam est cuiusque peritia ceruix tanta, quive hydropi; vt etiam repida vestra non feruentissimum laudibus profecturatur? Anideo me fastidium sum neglegendum, curasti, quia contemneres iuniorum: quod parum credo. An quia indolentem: quod magis sero ita tamen, vt qui dicere ignorantiam non & alidire: quia qui Circensibus ludis adfuerunt, sententiam de cursibus non ferunt. An aliquo casu distulabamus, vt putaremur, quos edidissetis, libelli derogaturus? Atqui, praesule Deo, tenues nobis esse amicitias, nec inimici fingere queunt. Haec cum scribat Sidonius, & conqueratur ad se missos non fuisse libros: satis intelligi posse videtur, Faustum illos non omnibus communicasse, vtique ex mala conscientia timentem, ne qui in eis essent laquei sub herbis latentes, ab aliquo acuti ingenij viro & dogmatum callentissimo detecti, penitus dissiparentur. Sidonius, item est vit pius & doctus, penetrabilia rerum Ecclesiasticarum adhuc iniur haud fuerat percuratus. Sed pergit ipse:*

XIV.

Ista quorsum inquit. Ecce iam pando, vel quid indagasse me gaudeam, vel quid te celasse successum. Legi volumina tua, qua Richarus Anystes ac monachus atq, istiusmodi peregrinus tuus Britannus pro te reportat; illo iam praesentiarum Faustio potius, qui non senescit, quicquid videntibus non desit utur post sepulcrum, sicut per ipsa, qua scripsit sibi superflus. Itaque igitur ipse venerabilis, apud oppidum nostrum cum moraretur, donec genitum concitatorum procella deserueret (cuius imaginis hinc & hinc turbo tunc inhorreat) sic reliqua dona vestra dicitur, vt perurbane qua praesentiarum a portabat, operuerit, spinae meae illustrare dispulatas tuas floribus.

Sed post duos aut vs amplius menses sic quoque à nobis citò profectum cum quippiam prodidisset de viatoribus, mystica gaza clausit inuolueret, clausit ferre thesauris; pernicibus equis insuicentem abeuntem, qui facile possint inueniri pridiani ista praenotare, ofensulo ori fauces occupati latronis insiluit, humano loco, gestu sermo, veluti si excussura quaedamque catholorum Partis colla raptori pede volatico regni orata superemiceret. Quia multa? capiti hostis genna complētor, iumenta fisco, frena ligo, sarcinas soluo, quatuor volumen inuenio, produco, scilicet excerpō, maxima ex magnis capita de iunctam. Cribuit tamen & quoddam dilatare celeranti scribarum sequacitas saltuosa compendium, qui comprehendebant signa, quod litera non tenebant. Quibus lacryma sane maduerunt, mutuo visum stetu rigari tunc, cum ab amplexu saepe repetito separaremur, longum est dixisse, nec refert: quod triumphali sufficit gaudis, spolijs onustum exaratum, & spiritualis comprem praedam me domum retuli. Vidisti, Le Gor, quantā auiditate Faustii libri illi fuerint expectiti, quantave tandem inueniti fuerint raptacitate sublari: quin Britanniam mittebantur, vbi diu viguit (vt dictum est) dogma Pelagij: Vt non miretis, si à Caesario paratum apud idem voluerit Felix Papa suis literis vbiq; vulgari, ne conditum dulce verum (quod à vitis haud inperitis ipso primo gustu tam suauis, tamque gratum apparuit) in caecis legentibus necem inferret, cum laudati vni Pandibus adeo immentis praedicaretur. Fuisset hic integra ipsa reddenda Sidonij ad Faustum epistola, nisi nimis prolixitatis argui veritus essem: tu ipsam octo huius consulas.

Et ne dubites Sidonium de aliquo alio à Faustio edito scripto potius intelligere voluisse, quam de opere, de quo agitur: perpende accuratè ipsius Sidonij verba illa, quibus ait: *Legimus opus operosissimum, multiplex, acre, subtilis, digestum titulu, exemplisq; congestum, bipartitum sub dialogo, schemate, sub causarum themate quadrupartitum, ita planè apparet enim commentarium illum in duos libros esse distinctum, per capita titulosque distinctum, & analogismi figuratum, & ceterum referentem, sub causarum themate quadrupartitum. Nam priori libro ranc aduersus Pelagium omnia libero arbitrio hominis tribuentem; tum aduersus eos, qui cuncta diuinae gratiae tantummodo accepta ferenda esse iactarent, disputat: posteriori verò de praesentia & praedestinatione cum iustissimè differit, vt idem in praefatione operis ad Leontium (qua inscribitur Faustii profecto fidei) aperitissimè proficitur: vt nemo iure inficias ire possit; alium aliquem à Sidonio Faustii eximij commentarium, quam qui duobus libris paritur, de Gratia Dei & humanae mentis arbitrio inscriptus haberetur.*

Sed lectorem monitum velim, posteriorem Faustii librum haud integrum reperiri, sed desiderari in eo illa, de quibus ad Leontium idem Faustus in fine illius praefatur: ita quo quidem opusculo post Arelatensis Concilij subscriptionem, nonis erroribus deprehensis, adhuc aliqua, Synodus Lugdunensis exegit, haec ibi. At quoniam illa subscriptio Arelatensis Concilij: numquid Episcoporum Concilium Faustii commentarium illum subscriptio firmavit: nullum gentium: verum subscriptio Synodus Faustii illi tantum epistolae, quam dedit ad Lacidum presbyterum, & hominem in errores lapsam reuocaret ad Catholicam fidem. Sed cur, dices, illa subscriptio Arelatensis Concilij non in fine Faustii operis amplius, sed in fronte ipsius ante praefationem posita legitur, quam illis (vtraique) adijci, Synodus Lugdunensis exegit? Numquid hoc casu factum: nequaquam, sed accipe Faustii vstrum consilium: Siciple quidem ad finem sui commentarij ista apposuit, quibus videri possent edita scripta ab ipso iam à quibus Synodis esse recepta: sed scias prudenter iureque inde postea esse subhata, & ante illud Faustii opus collocata, vt sua quoque tempore & auctoribus redderentur, ne Faustii fraus simplices decipere possent.

Aduri nos verò de his uim accuratissimè, in primis in memoriam reuocandum putamus, post sancti Augustini obitum prodidisse quosdam, qui ex suis scriptis male perceptis complures in pexerunt errores, quos Sancti Augustini

1 loco

XV.

XVI.

XVII.

a Gennadii de Script. Eccl. 8.

b Sidon. de Epist. 9. c. 11. dicitur Faustii scripta

* diffinitio quam

* defraude

DE QUIBUS FAUSTIUS SIDONIUS INTELLEXIT.

DE HARRI PRDESTINATORUM.

gustini nomine & auctoritate defendere conabantur: sed eos, pro defensione ipsius Sancti Augustini agens, sanctus Prosper valide confutavit. Dicebantur isti (vt Sigebertus adnotavit) heresis prædestinatorum sectatores: qui idcirco eo nomine vocabantur, quia de prædestinatione & diuina gratia disputantes, assererent, nec pie viuentibus prodesse bonorum operum laborem, si à Deo ad damnationem præcisi essent; nec impijs obesse, etiam si improbe viuissent, si à Deo prædestinati fuissent ad vitam: quâ assertionem boni à bonis auocarentur operibus, & mali à malis librentur in malis; quæ quidem (vt diximus) ex scriptis S. Augustini male perceptis, qui huiusmodi erant, se accepisse iactabant. His autem detentis erroribus fuit Lucidus quidam magni nominis presbyter, ad quem Faustus epistolam illam scripsit, quam vt verè Catholicam ab Episcopis Concilij Arelatenis probatam & subscriptione mutam diximus; cuius etiam auctoritate libros illos duos, de quibus est sermo, Faustus probare voluit. Vt igitur cuncta quam exactissime in re magni momenti explorata reddantur, hic tibi primum ipsam ad Lucidum Fausti epistolam reddendam putauimus, vt de reliquis Fausti scriptis pretiosam à vili feceris: sic enim se habet:

XXIII.

FAUSTI EP. STOL. AD LUCID. DVM.

Domino deinde summo & mihi speciali affectu venerando ac suscipiendo fratri Lucido presbytero Faustus.
 Orandi charitas est, parum cauti fratris errorem per Dei adiutorium & gratiam magis velle curare, quam, sicut summi Antistes meditantur, à bonitate sustinere. Quid possum de hoc sensu, sicut vs, cum vniuersitate tua per litteras loqui, cum te presens multâ & blandâ & humili allocutione nunquam potuerim, ad viâ veritatis astrahere? Loquentes ergo de Gratia Dei & obedientia hominis, id omnino statueri debemus, vt neq. proni in sinistram, neque importuni in dexteram, regiam magis gradiamur viam. Illud autem venerationem tuam duxisse miratus sum, quod nullum vquam sub religiose profusione contra Catholicam fidem vel scripserit, vel prædicauerit, cum plurimi multiplices & profanos auctores subiectam scriptorum monumentis crediderint inferebiles, qui tamen Christiano nomine gloriabantur. Breuiter ergo dicam, quantum cum absentia loqui possum, quid sentire cum Catholica Ecclesia debeas ad est:

XIX.

ANATH. MATHEM. FAUSTI REGIN. 314.

Vt cum gratia Domini operationem baptizati famuli sepe per adiungas; & eum, qui prædestinationem, excluso labore hominis, asserit, cum Pelagij dogmate detestetur.
 Anathema ergo illi, qui inter reliquas Pelagij impietates, hominem sine peccato nasci, & per solum laborem posse saluari, damnandâ presumptione contendit; & qui cum sine gratia Dei liberari posse crediderit.
 Item anathema illi, qui hominem cum fidei confessione solemniter baptizatum, & asserentem Catholicam fidem, & postmodum per diuersa huiusmodi oblectamenta prolapsus in Adam & originale peccatum perisse asseruerit.
 Item anathema illi, qui per Dei præsentiam in mortem deprimi hominem dixerit.

XX.

ANATH. MATHEM. FAUSTI REGIN. 314.

Item anathema illi, qui dixerit, illum, qui per se non accepisse, vt saluum esse possit, & est, de baptizato, vel de illius atatis Pagano, qui credere potuit & noluit.
 Item anathema illi, qui dixerit, quod vas contumelia non possit assurgere, vt sic vs in honorem.
 Item anathema illi, qui dixerit, quod Christus non pro omnibus mortuus sit, nec omnes homines saluos esse fecit. hæc enim Faustus anathematizauit, qui mox ista subiungit:

XXI.

FAUSTI PROPS. SID.

Cum autem ad nos in Christi nomine veneris, aut cum à sanctis sacerdotibus euocatus fueris: tunc oportundè (si Dominus iusserit) loci sui testimonia proferemus; quibus & qua Catholice sunt manifestentur; & quo Catholice sunt contraria, destruantur. hæc Faustus, qui & mox subdit, quod de his ipse sentiat, verbis istis:

XXII.

FAUSTI PROPS. SID.

Nos autem per illuminationem Christi veraciter & confidenter asserimus, & eum, qui per se per culpam, saluum esse potuisse per gratiam, si gratia ipsius simulatus, labor obedientiæ non negasset; & eum, qui per gratiam ad bonæ consummationis metas, seruitio obsequente, peruenit, cadere per desidia, & perire potuisse per culpam.
 Nos ergo per medium & breuiter duce, gradientes, post gratiam, vt

sine qua nihil sumus, laborem laboriosa seruitutis asserimus; sed omnimodo arrogantiâ & præsumptionem laborem excludimus, vt totis viribus defendamus, ne gratia in nobis euacuetur, quicquid de manu Domini suscepimus. Nonnam pronunciamus esse, non pretium, scientes laborem ipsius fructum esse, non meriti, cum Evangelista dicentes: Serui insulsi sumus: quod debemus facere, fecimus. Hæc, quæ stricte in pro epistola breuitate memorata sunt, aut recipere se, aut respicere, vnanimitè tua recurrente sermone, respondeat. Ceterum qui hæc veritatis mensuram, gratiâ præcedente, & conatu surgente, non sequitur, dignus erit, qui à sacri liminibus arecatur.

Ego autem inuidiam mihi bonitatem tuam toto sincera benignitate amplecti in via retinens, in matris Ecclesie gremio permanere, & repudiato hoc errore, desidero: Quis cito restitatur, ignorantia iuste videtur; blaspheemia vero reputatur, si pernitentiæ defendatur. Grauem namque in auctorem reor, quem inuidiam, fiduciam, quod ei possibilitatem capessenda salus noluerit dare, qui per se, ei dumtaxat, qui capere iam possit arbitrij libertatem, cum minime negare possimus, quod mandati præuaricationem in iudicio sui examinatione damnabit: Qui enim non est obnoxius de suscepto, nescio, quomodo reus esse possit de perditio. Ac sic peccantes in Deum, cuius in primis incantibus asserimus gratiam, in postrema eius videbimur impio, hæc iustitiam. Huius autem epistola exemplar necum retinens, in conuento sanctorum Antistitum, sita necesse fuerit, profereudam. Quæ si suscipiendam putauerit fratrem nostrum, aut subscripam manu propria mox remittat, aut sequentibus scriptis omnino se improbat, scribenda. Quod si eam subscripam (vt dixi) transmittere noluerit, aperte adhuc te in errore persistere, ipso silentio comprobabis: ac proinde iam necessitatem mihi facio ad personam tuam publicè conuenitibus exponendam. Et idò (secundum hæc, quæ à mensuris directis, referre, vt in ea remotis circumsistam, aut cognoscas, aut respicias, hæc tunc ad Lucidum Fausti epistola.

Protulit verò idem postea eandem epistolam, exposuitque cognoscendam Patribus in Concilio congregatis: quæ Catholica cognitâ, vndecim Episcopi, qui interfuerant, eidem subscriperunt in hunc modum:
 Auxantius in Christi nomine Episcopus relogi & subscripsi.
 Faustus exemplar epistola mee relogi & subscripsi.
 Paulus Episcopus in Christi nomine relogi & subscripsi.
 Eutropius in nomine Christi Episcopus relogi & subscripsi.
 Pragmatius in Christi nomine Episcopus relogi & subscripsi.
 Patiens in Christi Episcopus relogi & subscripsi.
 Euphronius relogi & admiratus sum plenitudinem sanctam.
 Megetius Episcopus relogi & subscripsi.
 Claudius in nomine Christi Episcopus relogi & subscripsi.
 Leucadius in nomine Christi Episcopus relogi & subscripsi.
 Iulianus in nomine Christi Episcopus subscripsi.
 Lucidus presbyter relogi & subscripsi. Quod autem huc epistola ipse Lucidus presbyter subscripsit legitur, accidisse videtur, vt qui per licet eas palinodiam recantaret, etiam in Synodo coram Episcopis ad ipsum voluerit profutisse.

Voluimus hic Episcoporum recensuisse nomina, quod omnes ferè magnæ famæ Antistites fuerint, quorum apud Sidonium mentio habetur: nam Auxantius primo loco positus, in Lucidi epistola inscriptione Auxantius legitur; quem illum puto huius temporis Episcopum, apud Sidonium mendosè Aulianum nominatum in antiqua lectione, quâ nesciosus recens habet Iulianum. Est mentio Auxantij, qui & Auxantius scriptus reperitur, in epistola Hilari Papæ ad Leontium & alios Episcopos de controuerfia inter eum atque Ingenuum Ebredanensem Episcopum, nominatur & Faustus ad quem extat Sidonij epistola. Pragmatius item, qui habetur ordine quintus, idemque sanctus, ad quem extat litteræ Sidonij, fuit iste Episcopus Augustudunensis, idemque notus in Concilio Epauæ illi. Patiens, qui sequitur ordine sextus, & ipse inter Sanctos relatus, fuit Episcopus Lugdunensis, de quo sæpè idem, qui supra Sidonius meminit, nosque plura de eo in nostris Notis. Euphronij pariter, qui numeratur septimus, memoria apud Sidonium & viger, quem sanctum nominat: sicut & Megetij, ad quem eiusdem Sidonij extat epistola. Claudius, qui ordine sequitur nonus

Episco-

Episcopus fuit Bifuntinus, idem que inter Sanctos memora-
tus celebris, qui item subscriptus legitur Concilio Epau-
nensi. De Leucadio nihil invenimus. Iulianum vero, qui
vltimo loco ponitur, illum putamus fuisse, qui Carpentor-
tensem rexerat Ecclesiam, Epauensisque subscriptus Con-
cilio.

XXVI. At subijciamus hic eiusdem Lucidi epistolam, quam ad
alium Episcoporum Conuentum in detractionem eor-
undem errorum his verbis conscripsit:

Dominis beatissimis in Christo reuerendis Patribus, Leontio,
Euphronio, Forteo, Vuentio, Mamerco, Patenti, Viriato, Auxia-
no, Faustio Megetio, Paulo, Graco, Eutropio, Basilio, Leontio, Clau-
dio, Leucadio, Pragmatio, Marcello, Praxetato, Iuliano, Ami-
cally, Iozano, Opilioni, Licinio, Vuentio, Theophrasto Episcopis Lu-
cidi.

Correctio vestra, saluo publica; & sententia vestra, medicina est.
Vnde & ego summum remedium duxi, vt prateritos errores accu-
sando exculem, & saluifica confessione mea diluam.

XXVII. Proinde iuxta predicandis recentia statuta Concilij, damno vo-
bis sum sensum illum, qui dicit, humana obedientia laborem diuine
gratie non esse iungendum.

Qui dicit, post primi hominis lapsum ex toto arbitrium volunta-
tis extingui.

Qui dicit, quod Christum & Saluatore nostrum mortem non pro
omnium salute suscepit.

Qui dicit, quod presentia Dei hominem violenter compellit ad
mortem, vel quod cum Dei percat voluntate, qui percat.

Qui dicit, quod post acceptum legitime baptismum in Adam mor-
riatur, quicumque deliquerit.

Qui dicit, alios deputatos ad mortem, alios ad vitam predestina-
tos.

Qui dicit, ab Adam vsque ad Christum, nullum ex gentibus per
primam Deigratiam, id est, per legem naturae in aduentum Christi
fuisse saluatos, eo quod liberum arbitrium in primo parente perdi-
derint.

Qui dicit, Patriarchas ac Prophetas, vel summos quoque, Sanctosque,
etiam ante redemptionis tempora, in terra paradisi deguisse. Hac om-
nia quasi impie & sacrilege scripta condemo.

XXVIII. Ita autem assiro gratiam Dei, vt a nihilominus hominis & conatum
gratie semper adiungam, & libertatem voluntatis humanae non ex-
tinguam, sed attenuam, & infirmam esse pronunciam, & peri-
culari eam, qui saluus est, & eum, qui perijt, potuisse saluari.

Christum etiam Dominum & Saluatorem nostrum, quantum
pertinet ad diuinitatis bonitatis suae, pretium mortis pro omnibus ob-
tulisse: & quia nullum perire velit, qui est Saluator omnium, ma-
ximè fidelium, ducit in omnibus, qui inuocant illum.

Affero etiam, per rationem & ordinem saeculorum, alios lege
gratie, alios lege Moysi, alios lege naturae, quam Deus omnium
cordibus scripsit, in ipse aduentus Christi fuisse saluatos, tamen ex
initio mundi ab originali nexu nisi interfectione sacri sanguinis non
absolutos.

XXIX. Profiteor etiam aeternos ignes & inferna. In flammis factis ca-
pitulis in preparatas: quia per se autem humanae culpa merito
sequatur diuina sententia, quam iuste incurrit, qui hoc non toto
corde crediderint. Orate pro me, Domine sancte, & Apostolice Patres,
haec omnia professio Lucidi secundum ea, quae a nominatis
Episcopis in Synodo definita fuissent, in hoc incumben-
tibus Patribus, vt errores exploderent illorum potissi-
mum, qui ex doctrina S. Augustini male ab ipis percepta,
sive in prauum sensum calumniosè deorot, prauas dedu-
xissent conclusiones, quasi ex necessitate praedestinationis
satum introduxisset, hinc alios errores, quos omnes ante
hanc Synodum S. Prosper (vt dictum est) confutauit,
cum aduersus calumniantes doctrinam eiusdem S. Augu-
stini Responsum quatuor libros conscripsit. Ex cuius
sententia iidem nominati nuper Episcopi eiusmodi e-
mergentes condemnauerunt errores, nulla profus de S.
Augustino habita mentione, ex quo fonte improbè illi ar-
que falso assererent esse deductos: cum re verà non ex S.
Augustino ista potest, sed prauis eorum sensibus conui-
cti iunt.

XXX. Bene quidem hucusque res gesta: sed qui inter eos con-
fedit Faustus S. Prosper successor Episcopus Regiensis &
remulus, in iura cauponis, qui miscens aquam vino, non

Iustificatur peccatis, primum summam fidem apud Pa-
tres inuenit, quod successor esset accerrimi defensoris Ca-
tholicae fidei, & Lucidum magni nominis virum ad po-
nitentiam perduxisset, meruissetque laudem apud sacros
Synodales conuentus, quibus interuenit (vt vidimus)
viri sanctissimi atque doctissimi: nam praeter recentis ipsi-
los, qui Faustus epistola subscriptore, inter eos etiam, ad
quos suae penitentiae Lucidus presbyter libellum dux-
xit, magnus ille adnumerat Mamerco Viennensis Epi-
scopus, cuius praeconia Sidonius Apollinaris posteris fa-
tis copiosè testata reliquit: & alij, quorum apud eundem
auctorem celebris fama est, vt Leontius Episcopus For-
toliensis, ad quem etiam Faustus libros illos suos inscri-
psit, & Sidonij extat epistola: Theophrastus, ad quem ioc-
iphus Sidonij data reperitur epistola, sicut & ad Eutro-
pium, necnon ad Gracum, quem plurimum laudat: ite-
loannes, cuius eymenio apud eundem Sidonium in e-
pistola ad Domnulmè: necnon Basilus, ad quem extant
ipsius litterae.

Quod igitur duorum ista Conciliorum extaret mo-
tu nenta a Faustio suis libris affixa, quibus visus esset a se
editum conciliatum illum duobus libris distinctum
confirmare voluisse: Casarius, quod videret venenum ea
arte esse paratum, vt decipere etiam prudètem hominem
posset, eodem argumento (vt diximus) Catholicos edidit
libros, quos epistola S. Felicis Romani Pontificis cogit-
mavit: cum e contra Gelasij Papae censurà scripta Faustii
inter reiecta sint adnumerata.

At non vnus tantum praesentit hoc Casarius, vt scripsit
suis Catholicam fidem hians, Faustii refutare errores:
sed & sanctus Avitus Viennensis Episcopus eodem sermè
tempore istud ipsum exhibuit, de quo habet ista eiusdem
Ecclesiae Episcopus Ado, cum de Faustio agit his ver-
bis: Faustus ex Abbat Lerinensi monasterij apud Regium Gallie
Episcopus sanctus, Pelagianum dogma destrueret conatus in errorem
labitur: vnde qui eius sensus in hac parte Catholicos praedicat (sic
Gennadius de illustribus viris scribens) omnino errat. Ita
nim liberum arbitrium tam Augustinus quam ceteri Catholici in
Ecclesia Dei docent, vt illuminatio, virtus, & salus illi à Christo &
per Christum & cum Christo sit: Faustus verò iste, ita liberum
Christianum arbitrium docere conatur, vt illuminatio eius, vir-
tus, & salus non à Christo, sed à natura sit. Contra hanc scribit
Lucidus: & fide Avitus Viennensis Episcopus, eius redarguens erro-
rem: similiter & Ioannes vir eruditus Antiochenus presbyter,
haec Ado.

Non est quidem, vt pro Faustio aliqua possint eius de-
fensionem vel excusationem Apologia elaborari, quem
constat in vniuerso orbe Catholico impugnatum: Ete-
nim in Occidente Casarius & Avitus doctissimi atque san-
ctissimi in Gallijs Episcopi aduersarijs eum scriptis exagi-
tarunt eundemq; in Africa S. Fulgentius Rulpenis Epi-
scopus septem libris vehemèntissime oppugnavit, de qui-
bus lúdoros & Legimus de Gratia Dei & libero arbitrio Ful-
gentij libros Responsum septem, Faustio Gall. A Regiensis vrbis E-
piscopo Pelagiana prauitate consentienti respondenti: obicitur e-
ius profusa iam destrueret calliditatem, haec ipse: sed qui praes-
tant his omnibus Felix atque Gelasius Romani Pontifices
eadem Faustii scripta rececerunt: vt planè vniuersum Occi-
dentalem orbem in eisdem Faustii libros insurrexisset,
eosdemq; oppugnasse, atque haereticis condemnasse, manife-
stum sit.

In Oriente verò non vnus diuinitaxat (quem refert A-
do) Ioannes presbyter Antiochenus eos Faustii libros re-
fellit, sed Orthodoxi sermè omnes, obaudentibus contra
& turbas mouentibus Constantinopoli Scythiae monachis,
qui de his libellum obrulerunt legatis Hormisdæ Papae
Constantinopoli agentibus: quem cum illi recipere no-
luissent, ipsi Romani profecti eundem Pontificem con-
uenere.

Sed ad Possessorum Episcopum ea de re ipsum Pontifi-
cem literis eidem consulentem, de Faustii libris illa re-
scripsit Hormisdæ: Hic verò, quos de Faustii eiusdem Gallie Anti-
stus dicit conscripsisse, litteras indicat, ad sibi ipsorum habent:
Neque illam, neque quem quos, quos vt nullitate Patrum non

SYD. II
D. SYD. II
G. EP. I
C. SYD. I
C. EP. II
C. SYD. II
C. EP. I
C. SYD. I
C. EP. II
C. SYD. II
C. EP. I

XXXI.

XXXII.

XXXIII.

XXXIV.

XXXV.

recipit

recipit examen Catholicae fidei, aut Ecclesiastica disciplina ambiguitatem posse gignere, aut religioni prauidicium comparare. Fides sunt à Patribus, quae Fideles sedari debeant instituta. & post nulla: De libero tamen arbitrio & gratia Dei, quod Romana, hoc est, Catholica sequatur & seruet Ecclesia, licet in varijs libris beati Augustini & maxime ad Hilarium & Prosperum posit agnoscat, tamen in sermibus Ecclesiasticis expressa capitula continentur, quae si tibi desunt & necessaria creditur, desinabimus. haec & alia Hormisdæ Papa ad Possessorum Episcopum Africanum; quibus valeas intelligere libris illis Faustii ab omnibus contradicendum, & à sede Apostolica, Catholicaq; Ecclesia eodem esse reiectos. Sed de scriptis Hormisdæ ad Possessorum suo loco vberius agendum erit. Quinam autem colligantur ex Faustii duobus libris illis errores scriptis S. Augustini & sententiæ Catholicae Ecclesiae aduersantes, tu vide illos collectos à Maxentio in Responsione ad Hormisdæ Romanum Pontificem, ubi in periculis Faustus declaratur haereticus.

XXXVI Videre namque est, eundem Faustum in conuentibus sanctorum Patrum, vt Saul inter Prophetas, Prophetam & ipsum apparuisse, eadem cum illis sententiam: sed priuatius postea scriptis dolosè arte tota de iustificatione hominis destruxisse sententiam, dum in captiosè videri volens pugnat contra Pelagium, Pelagio fauissè & impertus est. Eiusmodi planè erant Pelagianorum, immò & Pelagij ipsius, vt superiori tomo ostensum est) fallaces artes, dum videri volentes eam haeresin confutare, eandem firmius stabilirent. Cum igitur Faustii sententiæ ubique ab Ecclesia Catholica fuerit contradicendum, videant, quanto periculo quidam ex recentioribus, dum in Nouatores insurgunt, vt eos confurent, à S. Augustini sententiæ de prædestinatione recedunt, cum alioqui arma nō desint, quibus aduersarij prosigentur.

XXXV

II.

At non his contentus nouus dogmatista, nouus in Ecclesia astruere conatur est sententiæ, cum illud insulsum edito scripto importunius inuexit, vt assereret animas esse vortopreas. Exstat hæc sententiæ ipsius ea de re elata, præatio in opusculo, quod inscripsit de Creaturis, in quo quidem miram quamdam deteximus hominis in erroribus astruendis calliditatem ne, an dicam nequitiam? cum, vt lectorum decipiat, abutens S. Hieronymi nomine, eam ex eodem auctore sententiam citat, quæ ille b Origenista impugnat. Audi, rogo, Faustii verba: Sicut in quodam S. Hieronymi tractatu legitur: Globos (inquit) siderum comparatos esse spiritibus arbitratur. At quam procul ab hac sententiæ sanctus Hieronymus fuit, qui Origenista ex philosophorum scholis deducentes ista figmenta ad corpora glorificata deridet? Verum eiusdem mendaciorū latebris & captiosis fallacias dextæ & confutauit Claudianus Mamerici Episcopi Viennensis germanus, tribus disertissimis libris ad Sidonium Apollinarem conscriptis, quos idem Sidonius luculenta laudauit epistola. Sed cū eximia illa præconia in ignominiam Faustii vertantur, & duerlus quem Claudianus distabat: planè intelligere potes eius erga Faustum priores affectus fruguisse, immò & in contrarium esse conuersos.

XXXV

III.

At quod in talem tantumque virum incidimus, eius obuiam veneremur sepulchrum, & sacros cineres salutemus. Verum de eius excellentia ante dicendum, & quæ de eo præmittit Sidonius, in medium adducenda. Qualis enim quantisque fuerit Claudianus cognomento Mamericus, pollens vnâ cum Theologicis facultatibus, cæteris quoque scientijs, ipsi iidem tres libri sunt indices: vt planè veritatis assertorem, non autem adulatorem Sidoniam fuisse cognoscas, cum duabus epistolis eius scripta cumulatissimè laudat, alterâ ad ipsum, alterâ ad Hypsidium datâ. Sed quod præstat in Claudia 10, illud est, quod ad scientiæ cumulum haud angustioris mensura probitatem adiecit, vt paucis verbis istis Sidonius declarauit in alia ad ipsum epistola data: Cū præcætu Deum platas, eundem non modò amicis, sed & ignotis conciliis: Cū scripturarum caelestium mysteria rimarur, quod re studiosius imbuis, eò doctrinam cæteris copiosius fundis: Cū inas opes in vasa pauperum prodigu, tibi quidem maxime, sed alijs quoque consumam factas, &c.

CLAUDIA
NY
d Sid. li
4. epist. 2.
vt ad. &
inter scri
pta Clau
dian. 4.
Bibi sancti
perperam
autem in
edit. Tor
nesiana
sub titulo
legitur
Claudian

Et in epistola ad Petreum, post multa, quibus excellentem viri doctrinam commendat, hæc de eius sanctis operibus, quibus sacerdotium decorabat, addit: Cæterum tanta quis competens precor extollar? quod conditioni humanæ per omnia memur, clericis opere, sermone populares, exhortatione merentes, de suis solatio, capuos oreto, seunscio mada, experimento consolabatur & pariter & super his plura rescribere superorancum statuonam merita sua, quibus diuitem conscientiam esse pauperum complectant, spe futura retributionis celare plas fludat, &c.

At ne contingat quempiam errare ex nomine, velen manere, non hic Claudianus (vt aliqui opinati sunt) Viennensis Episcopus fuit, sed presbyter germanus S. Mamerici Episcopi Viennensis: nominant eum presbyterum Gennadius & Ado, sed & Sidonius pariter id ipsum asserit, additq; eundem traxisse Vicarium, siue dixeris Corepiscopum: vnde citò redarguatur, qui hanc ipsum Viennensem Episcopum appellat. Accipe de eo quid Sidonius subdat: Episcopum fratrem maiorem natu asserit non solum obseruans, quem diligebat vt filium, cum tamquam patrem veneraret. Sed & ille suspicabat hunc granditer habere eo consiliarium in iudicio, Vicarium in Ecclesijs, præcatorum in negotijs, viliu cum p. adij. tabularum in tributis, in lectuibus comitem, in expositionibus interpretem, in itineribus contubernalem, &c.

XL Constantini Claudianum ante Mamericum fratrem ex hac vita subductum; cui Sidonius Apollinatis hoc in eius sepulchro epistaphium scripsit, quod ad Petreum misit:

Germani decus & dolor Mamerici,
Mirantum vnica gemma Episcoporum,
Hæc dar capite membra Claudianum:
Triplex bibit heca quo magistro,
Romana, Artica, Christiana fuisse:
Quam totam monachum vivente in auro
Secreta bibit in struione,
Orator, Dialecticus, Poeta,
Traçator, Geometra, Musicusq;
Doctus solvere vincula questionum,
Et verbis gladio secare scælas,
Si que Catholicam fidem læcessunt.
Psalmorum hic modulator & phosascum,
Ante altaria, fratre gratulante,
Instructus docuit sonare classis.
Hic solemnibus annis parauit,
Qua quo tempore lecta conuenient.
Antistes fuit ordine in secundo
Fratrem suscecluan Episcopali.
Nani de Pontificis honore summi
Iste ingenua sumptis, hic laborem.
At tu quisq; doles, amice lector,
De tanto quæ sit viro super sit,
Videtur parce genit rigari marmor.

Mens & gloria non queunt huiusmodi, hæc tunc epistaphium. Inter alia hęc Claudiani scripta recenset Ado libru vnum expositionis extreme partis in Ecclesiasticis; ar non exstat: sed & alix perierunt florentissimi ingenij lucubrationes, non sine iactura Ecclesiasticæ antiquitatis.

Qui verò ei superstes fuit eius germanus Mamericus Viennensis Episcopus, haud diu eam Ecclesiam gubernauit: mortuus est enim clarus sanctitate, cuius ex hac vita ad Deum transiit dies solemnibus ritibus consecratis: posteris anniuersaria memoria celebratur quinto Idus Maij. Successit huic Iticius (siue potius dixeris Elichius) ac post eum Auitus, qui (vt ex Adone dictum est) aduersus Faustum stabilite conantem Pelagianum errorem commentarium scripsit.

Porro Faustus ipse, cū eius fallacia deteçta essent, quibus conatus est reueller Pelagianas scrobes in lapsu simplicium, abalienauit à se animos Episcoporum, atq; decessit inglotius: quem miramur ab aliquibus imprudenter sanè inscribi Sanctum. Ista quidem priori editione ex adductis diuersorum scriptis alimasse, non indecens quidem fuit. At verò ex postea cognitis & adductis, natus ad

XXXVI

XL

XLI

XLII

XLIII

ind-

indictum ipsum reuocandum, haud existimamus indiguum, cum tamen de eius scriptis immota maneat sententia Patrum. Quod enim vsque ad haec tempora nostra eundem Faustum continuit inter Sanctos Martyrologium Gallicanum, à quo ipsum Molanus primum expunxit quod etiam vr accepimus, Ecclesia Regensis in Gallia, vbi ipse sedit Antistes, semper eum vt Sanctum coluit, & celebrans eiusdem natalem de cinalesima Ianuarij iubeque in eius memoriam antiquitus erecta basilica eius nominis titulo insignita haec eius cultu à Fidelibus frequenter: quodque tot faculis, Christiano orbe spectante, Ecclesia Romana tacente, nemine penitus quod sciat, contradicente ista eidem Faustio exhibita intelligantur opinari non prohibemur, de eodem Faustio accidere potuisse (quod de multis viris sanctis asseritur) quod delinquens errauerit, cum questio illa fuerit auctoritate Sedis Apostolica definita, & eius opinio aliorum Patrum sententia condemnata, ipse suum errorem fuerit scriptis contrarijs detestatus, quae potuerint, vt alia quamplurima perijisse, vel ipsum ante suorum scriptorum factam ab Ecclesia damnationem diem obijisse (incertus est enim eius obitus annus) habentem in animo in his sequi, quod sequendum doceret Ecclesia. Ita quidem ipsum compositum animo fuisse, alijsq; innotuisse, inde facile potest intelligi, quod semper (vt indicant Acta Conciliorum Arelatenis & Lugdunenlis superius recitata) communicationem habuit cum sanctissimis Orthodoxis Galliarum Episcopis. Manet igitur Faustio integra iura sua, nec ex nostris scriptis sentiat praedictum: neq; priuato iudicio nouitatis liceat conuellere antiquitatem; sed multo magis obstupescimus eundem ab alijs redigi in classem monachorum ordinis S. Benedicti, cum antequam idem Sanctus auspiceretur vitam monasticam, iam Faustus senex ex hac vita decessisset, iam longè, antequam idem Benedictus nasceretur, creatus Episcopus. Hic igitur de his factis, quae diuersis temporibus actitata, hic in vnum oportuit collegisse, vt perdifficilis quaestio causa facilius percipi posset.

XLIII. Qui autem occasione scriptorum Casarij à Gelasio Papa probatorum ad ista digressi sumus, praetermittere minime debemus, & S. Honorati Massiliensis Episcopi huius temporis scriptoris luculentissimi scripta ab eodem Gelasio Papa fuisse pariter comprobata. Vni namq; venisse videtur, vt Romani Pontifices, quae essent scripta Catholica, cognoscerent, cognitaque probarent. Porro de Honorato ista habet Gennadius eiusdem Massiliensis Ecclesiae presbyter: *Honoratus Massiliensis Ecclesiae Episcopus, vir eloquens, & absque ulla linguae impedimento ex tempore in Ecclesia declamator: & quia à pueritia in timore Dei creuit, etiam in negotijs Ecclesiasticis exercitatus est, et suum quasi armarium aperit, & in homiliarum modum ad visitatum legentium multa componit, maximeq; ad colendam fidei rationem. & reuincendam hereticorum peruersitatem. In cuius vera predicanda constantia non solum vicinarum ciuitatum sacerdotes & populi delectantur, sed & longè positi, cum ad eum necessarier pergit, suam manu citandis in suis Ecclesijs rogantes iniungunt. Sanctus quoque Papa Gelasius Romane vrbs Pontifex per scripturam cognoscens eius fidei integritatem, rescripto suo probatam indicauit. Erant haec Apostolicae litterae, quibus innotecebat, commentarium illum vt consentientem in omnibus Catholicae veritati ab omnibus absque offensionis scrupulo tuto legi posse. Sed subdit haec demum idem Gennadius de eiusdem Honorati reliquis scriptis: Sanctiorum Patrum Vitae ad adificationem posterorum coaptat ipse legendas, praecipue nutritorum sui sancti Nilarij Arelatenis Episcopi. Litantis ad supplicandam Dei clementiam cum plebe sibi credita pro viribus agit. haec ipse, cum adhuc Honoratus superstes esset, Ecclesiasticis officijs totus intentus. At quod ingenscendum est, omnia disertissimi viri nobilia penitiae monumenta, quae digna aestimata sunt, vt à doctissimo viro Gelasio cognita probarentur.*

XLIV. Imitari voluit, vt pareret, suum Episcopum Honoratum ipse Gennadius presbyter Massiliensis, dum à se scriptum de fide librum ad eundem Gelasium Romanum Pontificem misit, sed non sicut ille ab ipso probatus appareret.

non enim id ipse tacuisset de eo testari, qui ad postremum sua recensens scripta (vt Salsitidi editio habet) ait haec: *Ego Gennadius Massilia presbyter scripti aduersus omnes haereses libros octo, aduersus Nestorium libros sex, aduersus Pelagium libros tres, & tractatus de mille annis. Et hoc opus de fide mea misit ad B. Gelasium vrbs Romae Episcopus. haec ipse postremo capite, quo licet complura exemplaria careant, tamen vera Gennadij esse comprobatur & Schollastes.*

Sed quod tradit, se ad Gelasium suas misisse lucubrationes, & non ita de eis, sicut dixerat de Honorati Episcopi scriptis, ab ipso Gelasio probata, & scriptione munita testetur: plane intelligi posse videtur, illa non absque erroris nube esse inuenta. Sed ubi ita est, inquires: cur Gelasius non ea inter improbata scripta reiecit? Ad haec dici primum potest, librum Gennadij ad Gelasium esse missum, postquam illud Romanum Concilium, in quo de his actum est, fuerat celebratum; vel (quod verius est) ipsam Gennadij lucubrationem fuisse eiusdem cura Gelasij purgatam, vt quae proxima dicitur sumus, ostendent. Ceterum quod ad Gennadij doctrinam spectat, ipsum aliquando aequè ac Faustum impugnando Pelagium, fuisse Pelagianis per tribus, qui eius scripta accuratè perlegerit, intelligit. Videas ipsum insuper & in hoc ipso de Scripturis Ecclesiasticis libello plus satis fauere Pelagianis, eos verò impugnare, qui illis sunt aduersarij, vt superius saepe demonstratum est; in illam verò Pelagianorum classem reiiciendum, qui intrinsecus fauentes Pelagianis exterioribus vili sunt impugnare Pelagium: vnum planè hic fuit ex presbyteris illis Gallicanis, de quibus Prosper & Hilarius apud sanctum Celestinum Papam conuicti sunt; aduersus quos extraxit eiusdem Pontificis ad Galliarum Episcopos data epistola; contra quos etiam Concilium Arausicanum collectum esse, suo loco superius dictum est: collega enim hic fuit Cassiani eiusdem Massiliensis Ecclesiae presbyteri, licet ille aetate prouectior, eademque fuligine denigratus, cuius ille videtur affectat esse vitia.

Quod autem extat eiusdem Gennadij opus de Definitionibus Orthodoxae fidei, sine de Ecclesiasticis dogmatibus, & in aliquibus codicibus sub Augustini nomine falso admodum fovebatur, à maioribus omnibus Gennadij cogitatum esse, qui censuram opposuit, probè docet. Porro hanc Gennadij librum, illum ipsum esse, quem ad Gelasium de fide à se scriptum ipse Gennadius tradidit, & inrelligi potest, sed Gelasij praepcepto emendatum, ipsum enim auctorem in meliorem frugem esse reddenam, factamque plenè Catholicam, & vitam laudabilem, assumptum postea ad eiusdem Ecclesiae Massiliensis Episcopatum, vt dicamus, Hadrianus Papae in epistola ad Carolum Magnum de eodem Gennadio elogium persuaadet, quod sic se habet: *Sanctissimorum Pontificum haec omnia sunt testimonia, ad est, S. Gennadij Massiliensis Episcopi, qualiter veneranda sunt corpora & reliquiae Sanctorum, capite quadragesimo, ubi ait: Sanctorum corpora & praecipue beatorum reliquiae ac si Christi membra sincerissime honoranda, & basilica eorum nomine appellata, veluti loca diuino cultus mancipata, affluunt purissimo & deuotione fidelissimè adueniunt. Si quis contra haec sententiam venis, non Christianus creditur, sed haereticus. Haec ex ipso Gennadio Hadrianus, accepta (vt apparet) ex commentario illo, de quo modo mentio facta est, de Ecclesiasticis dogmatibus, capite septuagesimo octavo: quae enim à capite vigesimo primo eiusdem commentarij vsque ad quinquagesimum secundum interiacent, non esse Gennadij, sed Gennadij correctoris, optimè obtinuit doctissima schola Louanensis: fuerit ne id factum censurà Gelasij, librum ad se missum cognoscens & emendantis, vel eius iussione alius aliquis id praestiterit, haud firmare omnino auderem, vel negare. At de Gennadio haec dicit, quem librum illum scripsisse circa exordia Imperatoris Anastasij assequi licet, cum de Gelasio Papa ageretur ipsum vitam functum esse ac sub Anastasio Imperatore, quem coëtat primo Anastasij anno nondum absolutum vitam functum esse. Quod verò de reliquis scriptoribus, qui post haec floruerunt, nihil scribat Gennadius, vt de Auito Episcopo Viennensi,*

HYM SYA DIRIGIT SCRIPTA Gennad. de Script. Eccl. l. 110 c. Salsitidi. praef. ad Gennad.

X. V. D. G. GEN. NADIO FAVENTE FLAGIA NIS.

XL VI.

de Egitat a. p. ad Aug. in appen. dice ad 10. 3 pag. 110. edit. Florent. GENNA. DITVS O. MNIRO. CAT. NOLICVS.

sed E. gnomia nus & V. g. ilantia. nus c. dicitur.

neni, & alijs: satis posse intelligi viderur, iam editum librum esse, ipso (vt dictum est) exordio eiusdem Anastasij Imperatoris.

XL VII.

Rursum vetò quòd pertinet ad libros à diuersis aucto- ribus scriptos ad Gelasium Romanum Pontificem mis- sos, non Occidentales tantum id præstitisse ne scuntur, sed etiam Orientales. Photius enim in Bibliotheca meminit de Ioanne Orthodoxo Episcopo Alexandino, scriptam ab eo Apologiam, quã damnauit Pelagianos, eorumque primos auctores atque patronos Pelagium, Cælestium, & Iulianum, & se ipsum ostendit Catholicis in omnibus cõ- sentire dogmatibus, hæreticorumq; omnium sententijs penitus aduersari. Vides igitur in vniuersa Ecclesia Catholica Romanum Pontificem præsidere solitum arbitram scripturarum, & quidem non presentium tantum, sed etiam præteritorum auctorum: vt ea esse probata vel impro- bata omnes sciant, quæ ipsa Romana Ecclesia reciperet, vel rejiceret, cuius censura in Romano Concilio à Gela- sio Papa post alios edita reperitur, vt potè quòd & scientiæ clauem apud eam esse, maiores omnes Orthodoxi absque controuersia aliqua intellexerint, atq; opere professi sint. Sed de his modò hætenus.

XL VIII.

Quòd verò ad res pertinet Orientalis Ecclesiæ, hoc anno sedis Alexandinæ inuasor nefandus cognomento Petrus Mogus moritur, cum sedisset (numerando à tempore obitus Timothei Orthodoxi) annos tredecim, quibus instatere bestia depalsus est vineam Domini: adeò vt Ecclesia nobilissima, quæ primum post Romanam locum obtinuit, à Catholica & Apostolica communicatione di- uisa, ceu palme è vite præcisus planguerit penitus & aruerit, vixque post plurimos annos reuiuiscere, reddita pace, valuerit. Ad hunc vsque annum peruenisse Mogus, er- rareque eos, qui dixerunt antehac morte præceptum, ex eo perspicue declaratur, quòd vixit aliquo tempore sedis Euphemij, cum, reffe Euagrio, ambò inter se conficta- rent, altero aduersus alterum cogente Synodos. Subtra- cto itaque de luce hac impio, & demerso cum impijs in tenebras exteriores, in locum eius ab hæreticis hæreticus pariter est subrogatus Athanasius sede illa ac nomine profusus indignus. fuit hoc cognomento Hermiosus, Palladio aequè hæretico communicatione coniunctus: de eo Euagrius, Nicephorus, Liberatus Diaconus, Leontius Scholasticus, & alij historici veteres meminerunt, & licet res ab eo gestæ vt potè filij tenebrarum obscuræ eman- sepiunt. hoc tantum de illo Leontius habet, quòd cum Petrum Mogum reciperet, cum ipso non communicabant Acceptali.

XL IX.

Sub huius quoque anni Consulibus (inquit Marcellinus in Chronico) Zeno Imperator, in insula, quæ Paganorum dicitur, Pelagij gulam laqueo franci præcepit. hæc ipse. At non ita leuiter magni pondus factum prætereat, sed accuratius per- tractemus: Ille siquidem Pelagius (quod superius dixi- mus) summâ animi altitudine & quæ constantiâ solus eg- gressus est agere, quod nec reliqui omnes Comites Imperatoris, vel ipsi Constantinopolitanæ sedis Episcopi ausi sunt pertentare; nempe monere impurissimum atque sæ- uissimum Principem, vt à nefandis perpetandis iceleri- bus desisteret, cuius restansâ mortem illam sibi nobilem comparauit, omni vitâ maiorem: vt potè magnum Bap- tistam imitatus, Principem arguendo, atque cum eo accepit pro mercede à diro tyranno supplicium, imò coronam, quæ ipsius terræ cæloq; reddidit gloriosum. Rem gestam breuiter à Cedreno narratam accipe:

L.

Interfecit etiam (inquit) Zeno Imp. Pelagium Patricium, virum præclarum, & carminum scriptore insignem; quod si pro sua prudentia & iustitia libertatem discendi sibi sumens Zenonis ne- sanda facinora palam incepsabat. Mortuus autem, manibus ad- calum creatus, Deum omnium gubernatorem se esse precatus: O iu- stissime Deus, mihi quidem iniustissime mors infertur, propterea quòd libero ore Zenonis multa facinora violenta reprepsi, & quòd fatuum eius fratrem nolui Casarem designari. Tu aut m Domine omnipotens, qui iustitia rationem habes, quamprimùm eorum scelerata homicidia punio. Extrat historia ab eo scripta versibus ab Augusto Casara xorsa. Homerocentra etiam composuit, & alia

quamplurima laude digna. Zeno autem Zosimum præterea inter- fecit Rhetorem & Gazam, & Arcadium Præfectum, aliosq; illu- stres viros: hæc Cedrenus.

Potè innocentissimi Pelagij preces implorantis à Deo iustissimam aduersus scelestissimum Imperatorem vindictam quam erissimè exaudire sunt (neq; enim elapsus est ams, cum Zeno terribilem à Deo irato vltionem excepit: quomodò autem id accidit, anno sequenti dicam sumus. Sic namque sæpe sæpius accidisse vidimus, vt cum Deus ob populi peccantis delicta sinat sanctissimos regnare interdum tyranos, qui scelestos penis addicant, potissi- mum verò potentes, qui impune hætenus deliquissent: cum verò iidem Principes & innoxium sanguinem effunde- dere non sunt veriti, clamante illo sicut sanguine Abel ad Dominum, mox & ipsi Deum vindicem experti sint, ac iure quidem: Nam cum omnis potestas à Domino Deo sit, tamen non nisi ad vindictam malorum (vt ait Petrus) b laudem verò bonorum eiusdem Principibus à Deo gladius impertitus est: quem cum inique in innocentes conuer- tunt, ab eis à Deo, qui dedit, aufertur, sitque secum in im- precatione Propheticam: Gladius eorum intret in corda ipsorum, & arcus eorum confringatur. regni namq; sumi & vi- tæ dispensia misericordie patiuntur: sicut & Zeno diu tole- ratus à Deo, licet impurus, licet hæreticus, licet auarus & iniquus, expertus est: cum enim in Pelagium virum inno- xium atq; timentem Deum gladium eouertit, in se ipsum & cælo vindictam eduxit.

Cum autem innocentis Pelagij Patricij obitus auditus esset, præter ea, quæ Zeno in Catholica Ecclesia in dies magis magisque peccare, & magnus bonorum auctus est rector. Sed quæ tum Leontius monachus, qui diuinas li- teras profitebatur, dixerit, accipe à Suida, vbi de ipso agit his verbis: Leontius monachus sub Zenone, cum occulta Scri- ptura loca prophetica gratis declararet, multos studiosos habuit as- sectas. Cum verò quidam Imperatoris portenta contra Ecclesiam moleste ferrent: Non (inquit) miranda sunt ea, quæ sunt ab homine ad Imperium ab hominibus adfecto, cum Saul diuino iussu regio Rex designatus Abimelech sanctissimum sacerdotem & eius fi- lios in domo Domini gladio consecraret. Alij autem dubitantibus, & ingenium eius è mansueti factum saltem esse opinantibus, quid initio Imperij quædam pollicitus esset, quæ ad bonum tendent: Non mutauit (inquit) naturam, sed in rebus secundis in præstatam declarauit, longo tempore illi Exconsulis metu dissemulatum. Idem Leontius cum quidam Clementis Stromathis librum lege- ret, & ad locum peruenisset, quo ille viros deridet, qui faciem me- retricio more pingunt & capillos tingunt, dixisset, Leontius: Non quisquam est præter Imperatorem, qui capillos tingat, aut fuit fac- iem? Monachus alius subiicit: Nos vniuersi de homine dubitamus, num in illo modo sustineret ornatum mutare naturam: nec tamen hoc sapere putauimus Imperatorem. Perargute sane deriserunt monachi eos, qui naturam virilem transformare in muliebrem student. hætenus Suidas de Leontij viri doctissimi salibus in Zenonis putoribus accommodatis.

Hoc eodem anno sub notarij Consulibus, ad Duram fluminum (inquit Cassiodorus). Odoacrem Regem dominum noster Theo- doricus tertio certamine superauit: qui Rauennam fugiens, obide- tur inclusus. hæc ipse: sed Marcellinus sub anni superioris Consulatu hæc refert. At præterea fide Cassiodorus, vt in eo qui res ante oculos positas scripsit, cuius auctoritate et- iam liquet triennium interlâptum, vsquequo Odo- cre occiso, Theodoricus absque alicuius obice tora est potitus Kalis. Id ipsum Jordanus & atque Procopius tra- dunt.

IESV CHRISTI ANNUS 491.

FELICIS PAP. ZENONIS IMP. 18. ANNUS 9. ODOACR. REG. 16.

QVI sequitur annus Domini quadringentesimus nonagesimus primus, vnus tantummodo Olybrij Con- sulis nota inferitur Fastis. Extrat ad Olybrium Ennodij

Handwritten notes in the left margin, including 'SVTH' and '8'.

ARBITER CRIPTORVM OMNIVM ROMANVS PONT.

PETRVS MOGVS MORITVR, ATHANASIVS SVB ROGAVR.

FRAGV PATRICIVS OCCIDITVR A ZENONE.

PELAGIVS IVSTVS AD DEVM PRACES.

LI.

LII.

LIII.

LIV.

L.